

[Gustav Pedersen.]

Varegrupper er blevet forskertset gennem selve Varemangelen.

Jeg gør opmærksom paa disse Ting, fordi jeg gerne vil have slaæet fast, at der er Grupper, hvis økonomiske Vanskeligheder er betydeligt større, end man kan læse sig til gennem de Tal, der fremkommer fra Statistisk Departement, og det maa tages som Baggrund for hele Situationen og gøre det klart, at man i Spørgsmaalet om Prisdannelse har et meget stort Ansvar, først og fremmest Lovgivningsmagten, men i øvrigt alle, der paa en eller anden Maade medvirker til Dannelse af Priser.

Jeg er fuldt ud klar over, at der er mange af de handlende, som har mindre Forretninger, der er ude for overordentlig store Vanskeligheder. Det gælder i første Række de Forretninger, hvor Omsætningen allerede før Krigen var saa lav, at den kun indbragte en meget spartansk Indtægt. Hvis saa Omsætningen yderligere gaar ned, kan Situationen i mange Tilfælde blive katastrofeagtig, og der er ikke noget mærkeligt i, at der fra disse Grupper i mange Tilfælde sættes ind for at faa Tilladelse til at tage højere Avance. Jeg maa dog gøre opmærksom paa, at det ikke paa Forhaand er givet, at det vilde hjælpe de paagældende. Hvis det var saadan, at de smaa Forretninger laa inden for en bestemt Branche, saa var det muligt, at det kunde hjælpe, men der er jo smaa Forretninger i praktisk talt alle Brancher. Der er smaa Forretninger i Fødevarerbranchen, der er smaa Urtekramforretninger, smaa Manufaktur- og Trikotageforretninger, smaa Skotøjsforretninger o. s. v., og da man ikke paa Forhaand kan sige, at den ene Branche er anderledes stillet end den anden — der kan være visse Nuance-svingninger, men principielt er de i Virkeligheden paa samme Linie —, saa vilde en Tilladelse til at forhøje Avancen af Hensyn til den lille Omsætning eller Omsætningens Tilbagegang i Almindelighed betyde en lille Prisforhøjelse, alene af den Grund, at man jo vanskeligt kan have forskellige Varepriser i samme Branche. Det vil altsaa sige, at der nok kunde fremskaffes en lidt større Indtægt for disse Forretninger, men de vilde samtidig komme ud for saa meget større Udgifter, at det er meget lidt sandsynligt, det vilde blive en effektiv Hjælp. Problemet er i Virkeligheden i mange Henseender det samme for denne Type af Forretninger, som det er for de Arbejdere, der ikke kan faa fuld Beskæftigelse, og som ingen derfor kan skaffe fuld Fortjeneste for den kortere Arbejdstid, de har.

Vi staar altsaa i den Situation, at hvordan vi end vender og drejer det Spørgsmaal, der foreligger her, kan vi ikke, hvis vi ikke vil miste Taget i Priserne, undgaa at gennemføre Foranstaltninger, der baade paa det ene og det andet Omraade rammer haardt og ogsaa i visse Tilfælde synes at kunne gøre Fortræd, og det betyder, at det slet ikke er muligt at skrive en Prislov, som man kan haabe paa vil vinde Tilfredshed i nogen af de Grupper, der er ude for økonomiske Vanskeligheder, det vil sige langt det overvejende Flertal af Befolkningen.

Ud over disse mere almindelige Bemærkninger vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger til selve Lovforslaget. Det gaar jo i det store og hele ud paa en Forlængelse af den for Øjeblikket gældende Lov; de Ændringer, der er foreslaæet, er i alt Fald ikke saa væsensforskellige fra de hidtil gældende Bestemmelser, at man kan sige, der er Tale om en anden Tendens i Loven.

I § 1 er foreslaæet en Bestemmelse om, at forskellige særlige Tilsyn ogsaa kan fungere som en Slags Priskontrol; der er bl. a. nævnt Banker, Sparekasser og Forsikrings-selskaber. Jeg tror ikke, vel at mærke, hvis disse Tilsyn faar fornøden Beføjelse, at det egentlig vil betyde nogen Forringelse af Tilsynet; jeg gaar ud fra, at den højtærede Handelsminister vil følge Udviklingen her. Hvorvidt der er Anledning til at gribe ind, er jeg ikke i Stand til at afgøre. Man skulde jo mene, at Situationen ikke var den samme for Bankerne som for Vareforretningerne, fordi en af de Ting, der er tilstrækkeligt af paa Markedet, jo netop er kontante Penge, men det kan vel tænkes — det tør jeg ikke sige —, at der er Folk, hvis Laanetrang er saa stærk, at de er afhængige af Støtte fra Bankerne, og at man som Følge deraf ikke vil yde dem økonomisk Hjælp paa rimelige Vilkaar. Jeg gentager, at jeg ved ikke, om der forekommer saadanne Tilfælde, men teoretisk er det i hvert Fald muligt, og da Prisloven ikke blot bør omfatte alene de Ting, vi hidtil har beskæftiget os med, er det naturligt, at der er Tilsyn ogsaa paa dette Omraade, og jeg for mit Vedkommende nærer ingen Betænkelighed ved at lade dette Tilsyn ligge hos Banktilsynet og de andre Tilsynsinstitutioner, der findes, vel at mærke under den Forudsætning, at man her følger den samme Regel, som i øvrigt er gældende over for Varesalgforretninger.

Ændringen i § 8, hvorved der gives Tilladelse til at fastlægge en Bruttoavance i Stedet for en Nettoavance, har jeg for mit Vedkommende heller ikke noget at